

MESARSKI LIST

Izdaja konzorcij Mesarskega lista v Ljubljani.
Urejuje R. Grudnik, Ljubljana, Dravlje 103,
telefon 22-89 — Tiska Narodna tiskarna
v Ljubljani, predstavnik Fran Jezeršek.

Poziv na mesarske i kobasicarske obrtnike i mes. industrije u Jugoslaviji

Pitanje samoodržanja isključuje samoživlje i upućuje autoritativno na udrživanje i medusobno zbljižavanje jer pojedinc može baš onda da se održi, ako ga društvo podupire, kao što je i društvo kao cijelina ovisno o potpori pojedinca.

Ovo staro pravilo vrijedi za svaku društvenu klasu od najmanje pa do najviše a naročito vrijedi ono za privrednike bez razlike, pa ako je to ikada moralo biti životnim pravilom, to je ono danas tim više što su i današnja vremena tako izuzetna, kakova se u stoljećima ne opetuju. Neka se nitko ne vara misleći, da su poteškoće, zapinjanja itd., koja iz dana u dan sve teže koče i stežu ne samo našu, nego u opće svu privredu svijeta, poteškoće momenta ili jedne kratke periode Baš naprotiv! Kao što je svjetskom ratu prethodio sve tamniji i mračniji politički i ekonomski horizont, tako je i jedva prošli svjetski rat doveo do svih onih katastrofalnih posljedica, koje su zadale u samu srž cijelog svijeta, a napose privrede, i bacile je najprije u vrtlog, noseći je poput orkana visoko iznad inače običnog djelokruga, da je onda gotovo jednako nenadano bace nastrag i dublje, nego li je ikada bila. A istodobno slijedile su i trzavice, u kojima je mnogi privrednik smalakšao i propao, mnogi i mnogi jedva se opet oteo nu još će dugo i dugo osjećati posljedicu rata, a tek malo njih će izaći iz ove oluje čitav i neozljeni.

Kod onih jadnih žrtava, koje su iskrivile, ne kanimo se zadrževati, jer im nema spasa, nu tim više moramo se zaustaviti kod one druge grupe, koja se još uvijek odupire s manje ili više uspjeha, koja je grupa i najbrojnija, a njeni članovi sačinjavaju i jezgru vojske, o čijoj pobedi ovise i najjači dio uspjeha cijeline kao takove.

Zdrava je pojava, a ujedno i utešna činjenica, da se općenito vidi, danas možda jasnije nego ikada, težnja udruživanja pojedinaca u društva i organizacije sa ciljem zajedničkim i kao pojedincima i kao cijeline. U cilju samoodržavanja prema geslu: Svi za jednoga, jedan za sve. Pojava je zato zdrava, a predvod je logika zdrava razuma, jer nema dvojbe, da će slabiji tek onda moći održati, podupire li ga jaki, a jačemu će opet borba i napredak samo onda biti moguć, okupi li oko sebe što veću, ustrajniju i otporniju četu slabijih. Takovo medusobno podupiranje mora biti okrunjeno uspjehom in konačnom pobjedom.

U samom životu naroda i u njihovoj borbi za samoodržavanje privreda je od uvek igrala jednu od najvažnijih uloga. Nu da privreda može da uđe u svom velikom zadatku, onda mora biti i svjesna činjenice, da će uspjeti samo onda, ako odbaci svu partaičnost, pristranost i jednostranost, te imajući pred očima samo cilj, kojemu je prvenstveno namenjena: Opće dobro korača

k njemu neodoljivo, ne pazeći na granice i ne zanoseći se santimentom, već proračunano, hladno, kako proračunano i hladno mora da kalkulira, hoće li da joj utoženi trud i kapital ne ode u ludo i neplodno u tutani.

Uvodno smo spomenuli životni princip, da je pojedinc može tako vezan na društvo kao na pojedinca, pak ponavljajući činjenicu zadovoljstvom konstatiramo da u najблиjoj budućnosti predvidjamo i daljnju poslijedicu današnjih teških dana, da će se sva privreda i svi njeni predstavnici morati naći u jednoj falangi i rukom o ruku u prvom redu pomoći sami sebi u cijelini i pojedincima, da si prokorče put a onda time i pridonjeti k općem ozdravljenju svih ekonomskih i socijalnih prilika, koje nam se za sada još čine i prikazuju tamnim i bezutješnim.

Nadamo se, da ćete na osnovu tih naših izvoda razumjeti zašto si je naša zadruga zadala važnu i tešku zadaću, da okupi oko sebe sve mesare i kobasicare. Na mnogim skupštinskim i vijećima bilo je pitanje osnivanja neophodno potrebne mesarske zadruge na dnevnom redu i uprkos tome, što se je ovo pitanje tretiralo u svim mogućim prilikama, uvijek i svuda, ostalo je do sada sve uzalud.

Ipak došli su konačno ovi dugogodišnji ciljevi i težnje svog mesarskog, kobasicarskog i srodnog staleža do izražaja na taj način, što se ustanovila sada Zadruga-Udruženje mesara i kobasicara za čitavu Jugoslaviju. Ova zadruga pak, nije možda nekakovo obično zanatsko udruženje, ustanovljeno na osnovu kojekavog obrtnog ususa i obligacije, niti pak je ustanovljeno silom lokalnih prilika i potreba, već je ova zadruga stvorena na osnovu općih potreba mesarskog, kobasicarskog i srodnog staleža čitave Jugoslavije.

Patnja, koju mora da podnosi sav mesarski stalež, radi iskoriščavanja izvesnih spec. trgovaca mesarskih potrepština, svima je vrlo dobro poznata; svakom pojedincu poznate su neprilike u kojima se nalaze mnogi mesarski obrtnici, koji žele, da prošire svoja poduzeća a u tome ne uspiju, radi finansijskih poteškoća. Isto ovako nama svima je vrlo dobro poznato stanje mesara, koji se samostalno t. j. na svoju ruku bave sa izvažanjem in uvažanjem svakojake robe. Kako već napomenemo, teško izdrži sav taj teret pojedinc, dočim se ovo u zadrugi ne oseti. Ovo naše najnovije udruženje ima zadatak nabavljati svome članstvu uz najniže cene, na otplate i bez naročite zarađe sve strojeve za preradu i obradu mesa i mesnih proizvoda sav potreben alat, uređaj za mesuice, radionice, klaonice, hladionice te u opće sve mesarske potrepštine. Dajat će članovima kredite za nabavku potrebnog alata i pribora, stručne savjete u svim prilikama kao i potrebanu stručnu li-

teraturu. Pored toga svaki član zadruge biće snabdeven sa »Mesarskim listom«, kojeg će zadruga preuzeti u svoje vlastništvo. Žbog oskudice mjesta u današnjem broju ne ćemo opširnije naglašavati koristi i uspjeh kojeg će postići naše članstvo već svima najtoplji preporučamo, da pristupe kao članovi jer ovo je jedini način da postignete siguran i povoljan prosperitet Vašeg poduzeća.

Tom prilikom čestitamo je pozvati i sva već postojeća mesarska i slična udruženja, saveze itd. da pristupe sa celokupnim članstvom u našu zadrugu, jer prema dole nazačenim pravilima, zadruga je dužna dobavljati gore spomenute predmete, kredite, posredovati u spornim pitanjima kao i štititi interese samo članovima Zadruge!

Molimo sve, koji se za ovu stvar interesuju i koji žele da stupe u zadrugu, neka niže odsimpana pravila zadruge pomno pročitaju te nakon toga upute na redakciju M. L. Ljubljana — Dravlje, dopisnu kartu sledeće sadrzine:

»Želim pristupiti, kao član Udruženju K. K. Pošaljite mi poštansku uplatnicu za znakom Din 10. — u ime pristupnine + Din 100. — u ime plaćanja jednog djela (Deleža). Potpis, sa tačnom adresom i z poštom.

U idućem broju povratiti ćemo se na ovu stvar opširnije Medjutim za slučaj, da nekome nije šta jasno, neka se izvoli обратiti na redakciju M. L. Ljubljana — Dravlje, za potrebna objašnjenja.

Pridjite dakle u jednoj falangi, koja već s nama ide k lepome cilju općeg dobra. Ne mojte da veliko doba, koje je na domaku, nadje mesarsku struku nespremnu!

Samo složni smo jaci, pa zato još jednom PRISTUPAJTE K ZADRUZI.

t. č. Načelnstvo

Pravila

registrovane zadruge s O. J. »K. K.« za nabavku mesarskih potrepština u Ljubljani

§ 1.

Sedište tvrtke je u Ljubljani.

§ 2.

Svrha zadruge.

Zadruga ima svrhu nabavljati svojim članovima opšte mesarske potrepštine kao mesingane i pokromane vešalice za meso (reme), noževe, sekire, police, stojala, konzole, nastavke, alat, kao i sirovine rje proste kovine za izradu gore spomenutih predmeta, kao i strojeve za preradu i obradu mesu i mesnih proizvoda. Pored toga svrha je zadruge snabdevati svoje članove, a prvenstveno mesare, kobasicare i mes. industrije sa svim ostalim mesarskim potrepština te iste davati svojim članovima u zavjama. Ustanavljati i udržavati po člancu Jugoslaviji zadržavna skladišta kao i podružnice. Osnivati naprave te literaturu za provit obrti i industrije njezinih članova. Davati svojim članovima potrebne savete putem vlastitog vjesnika »Mesarskog listac«.

§ 3.
Članstvo.

Članovi zadruge mogu postati:

1. Lica, koja su u stanju vezati se sa pogodbom u prvom redu pak, mesari, kobaščari kao i obrtnici i dobavljači mesarskih potrepština te lica, zaposlena u tim poduzećima. Članstvo pak zadobije se tek sa potpisom pismene pristupnice te uplaćanjem pristupnine kao i predpisatog dela.

Broj članova ograničen je.

§ 4.

Članstvo prestaje:

1. Svojevoljnim istupom člana. Onaj, koji hoće da istupi, imade barem do kraja meseca juna kod načelstva, članstvo pismo otakzati. Istup važi tek sa istupom ove godine. Doenje otakzato članstvo važi za iduću godinu.

2. Smrću člana. U tom slučaju prestaje članstvo odmah.

3. Isključenjem. Načelstvo sme da isključi člana za slučaj, kad ne ispunjava dužnosti ili kada je štetan po ugled i kredit zadruge.

Isključenje zajedno sa uzrocima ima načelstvo isključenome pismeno saopštiti. Isključeni ima pravo, da u roku od 14 dana, nakon dostave izvešća podnese žalbu na glavnu skupštinu, koja o tome konačno odluča. Posledice isključenja nastupe sa danom zadevne odluke, ipak ova odluka izvrši se tek kad zadobije punomoć.

Članovi, koji su istupili imadu pravo jedino na deo, koji se iskazao u bilanci u godini za vreme istupa. Ovaj deo isplati se tek nakon završetka jemstva.

Jemstvo.

§ 5.

Savez članova ograničen je. Svaki član jemči pored uplaćanih dela još sa 1-strukim iznosom uplaćanih dela.

Srestva zadruge.

§ 6.

Srestva zadruge jesu:

1. zadružni deo,
2. zadružni zajmovi,
3. rezervni fond i
4. pristupnine.

Zadružni deo. (delež)

§ 7.

Zadružni deo iznosi Din 100.— Svaki član dužan je plaćati prilikom stupanja u zadrugu barem jedan deo. Ako pak odobri načelstvo, može i više.

Zadružni deo plati se prilikom potpisa izjave odmah ili pak u ratama, koje odredi načelstvo.

Deo ne donosi kamatu niti daje dividende.

Rezervni fond.

§ 8.

Rezervni fond stvara se iz čitavog dobitaka te se isti ne sme podeliti medju zadruženike.

Pristupnina iznosi Din 10.— te služi prvenstveno za pokriće troškova nastalih oku ustanavljanja i upravljanja zadruge.

Knjigovodstvo i račun.

§ 9.

Zadružne knjige kao i sve ostalo poslovanje ima se voditi po trgovackim načelima te odredjenjima trg. zakona.

Nadzorstvo ima se starati o poslovanju u duhu spomenutih načela i osvedočiti se o tome više puta u godini.

Bilanca.

§ 10

Krajem svake poslovne godine, koja se pokriva sa kalendarskom godinom, načelstvo treba da sastavi inventuru, račun gu-

bitaka, dobitaka i bilanca, koja ima da obuhvata:

I Aktiva.

1. gotovinu krajem poslovne godine,
2. vrednostne papiere po kurzu od 31. decembra,

3. zalihu robe, inventar i ostalu imovinu zadruge sa otpisom na vrednoći koju ima za vreme sastavljanja bilance,

4. zadružna potraživanja, raspoređena po njih kakvoći nesigurna potraživanja treba navesti po njih stvarnoj vrednosti, dok treba nenaplaćane potpuno izostaviti.

II Pasiva:

1. Zadružna dugovanja, raspoređena po njih kakvoći, bez obzira na istok roka.
2. Uplaćane dele članova,
3. Rezervne kao i ostale fondove,
4. Zaostale kamate i ostale troškove.

III Dobitak ili gubitak:

Kada su aktiva veća od pasiva, tada je razlika čisti dobitak. Ako pak su pasiva veća od aktiva, onda je razlika gubitak.

Načelstvo treba da sastavi računski zaključak te istog zajedno sa predlozima o upotrebi dobitaka, odnosno pokrića gubitaka predloži do kraja marta nadzorstvu. Računski zaključak i predloge po upustvinu nadzorstva ispravi. Zatim nadzorstvo sastavi izveštaj za glavnu skupštinu te istog predloži do kraja aprila načelstvu. Načelstvo mora da računski zaključak i predloge kao i izveštaj nadzorstva 8 dana pre sastanka glavne skupštine izvesi u zadružnoj pisarnici, te ovaj poziv ka glavnoj skupštini javno razglaši.

Saopštenja zadruge.

§ 11.

Razglas zadruge izlaze pod zadružnom tvrtkom koje potpisivaju 2 člana načelstva.

Javni razglas zadruge obavljaju se objavom u zadružnoj pisarnici i ovo na taj način, što se topogledna obavjest izvesi na vidnom mjestu kao i sa oglasom u »Mesarskom listu«.

Uprava i vodstvo zadruge.

§ 12.

Zadružna obavlja poslove samostalno sa sudeovanjem svih njezinih članova.

Organi zadruge jesu:

1. Načelstvo,
2. Nadzorstvo i
3. Glavna skupština.

Načelstvo.

§ 13.

Načelstvo sastoji se iz načelnika, zastupnika i još 4 člana načelstva, koje izabere glavna skupština za dobu od 3 godine.

Načelstvo legitimuje se sa zapisnikom o odnosno glavnoj skupštini. Članovi načelstva imadu odmah nakon izbora, da se prijave za upis u zadružni registar.

§ 14.

Načelstvo vodi i zastupa zadrugu sa svim pravom kao i dužnostima, koje predviđa zadružni zakon od 9. aprila 1873 g. drž. zak. br. 70. Ova pravila, odluke glavne skupštine kao i poslovnik potpisiva za zadrugu na taj način, što ispod zadružne tvrtke stave potpis 2 člana načelstva ili 1 član načelstva i 1 poverenik.

Načelstvo rešava sve stvari, koje potpadaju u njegov djelokrug i to u sjednicama, kojim predseduje načelnik ili njegov zastupnik u prisustvu više od polovine svojih članova. Sklapa se sa većinom glasova. Za slučaj izjednačenja glasova, odluča mišljenje predsednika.

Za svaku sjednicu načelstva sastavlja se zapisnik, kojeg potpisivaju svi prisutni.

Odluke načelstva objavljaju se razglasima, izvešenim u zadružnoj pisarnici i u »Mesarskom listu«.

§ 15.

Načelnik vodi načelstvo i svršava njegove odluke. Načelnik sam sme potpisivati jedino pisma, sa kojima ne nalaže zadruzi nikakvih dužnosti ili obaveza.

Načelnik ima da se osvedoči svake sedmice o stanju blagajne i u slučaju ma kakve neispravnosti ima da učini sve potrebno, da se taj nedostatak odmah otkloni. Za slučaj, da je načelnik sprečen, obavlja njegove poslove podnačelnik.

Za slučaj stalnog zadruška, istupa ili smrti bilo kojeg člana načelstva, popunjava se načelstvo do sledeće glavne skupštine sa kooptacijom novog člana u zajednoj sjednici načelstva i nadzorstva.

Novog člana načelstva, koji se legitimuje sa odnosnim zapisnikom sjednice treba odmah prijaviti za upis u zadružni registar.

Članovi načelstva ne primaju nikakvih tantičema za njihov rad.

§ 16.

Načelstvo namještava po potrebi činovnike i ostale službenike, istima određuje platu i doluča djelokrug. Činovnici i ostali službenici legitimuju se dekretom o nastavljanju kao i sa event. ovlašćenjem.

Nadzorstvo.

§ 17.

Nadzorstvo sastoji se iz 3 člana, koje izabere gl skupština za dobu od 3 godine. Članovi nadzorstva ne mogu biti ujedno i članovi načelstva.

Nadzorstvo izabere iz svoje sredine predsednika.

§ 18.

Svoje dužnosti obavlja nadzorstvo u sjednicama, koje imadu da se vrše barem 4 puta u godini.

Sjednice saziva predsednik ili njegov zastupnik i su sposobne da nešto zaključe tek sa prisustvom više od polovine članova nadzorstva, koji odlučaju sa običnom većinom glasova.

Za svaku sjednicu sastavlja se zapisnik, kojeg potpisuju svi prisutni. Djelokrug rada nadzorstva isti je, kojeg doluča §§ 24 i 25 zadr. zak od 9. aprila 1873 god. br. 70. drž. zak.

Članovi nadzorstva ne primaju nikakvih tantičema za svoj rad.

Glavna skupština.

§ 19.

Članovi zadruge izdove njihova prava koja se tiču poslovanja, na glavnoj skupštini, na kojoj mora da učestvuje svaki članstvo.

Redovita gl skupština vrši se svake godine najkasnije do 30. juna posle sastavljanja i od nadzorstva odobrenog računskog zaključka.

Vanredna gl skupština sazove se po nalogu načelstva ili nadzorstva, odnosno, kad ovo od načelstva traži 10 deo članova zadruge, pismeno, sa naglašivanjem predmeta vijeća i sklapanja.

§ 20.

Ka glavnoj skupštini poziva se na taj način, što se barem 14 dana ranije, sa naznačenjem dana, mesta, sata kao i dnevnog reda ovo objavi na način kojeg predpisuje § 11 odd. 2 ovih pravila.

§ 21.

Predmeti raspravljanja gl skupštine jesu:

1. izbor načelstva i nadzorstva,
2. skidanje načelstva i nadzorstva.

3. promena pravila, ipak §§ 7, 8, 15 i 18 mogu se izmjeniti jedino sa dozvolom saveza slovenačkih zadruga u Ljubljani.

4. razdruženja ili likvidacija,
5. overovljenje računskog zaključka,
6. čitanje revizijskog izveštaja,
7. raspravljanje o žalbama.

§ 22.

Na gl. skupštini svak član ima ovoklo glasova koliko ima i uplaćanih delova.

Clanove, koji ne mogu da prisustvuju gl. skupštini mogu da zastupaju ostali članovi, ipak moraju da raspolažu sa zakonitim ovlaštenjima. Svaki član može da zastupa samo jednog člana.

Odluke gl. skupštine važe jedino za slučaj, kad je zastupan barem 10 deo glasova. U slučaju, da gl. skupština nije u stanju da nešto zaključi, vrši se nakon pola sata još jedan put i koja odluča u svakom slučaju bez obzira na broj zastupanih glasova, ako je bilo ovo na pozivu za prvu gl. skupštine objavljeno. Sklapa se sa više od polovine glasova. Kod jednakog broja glasova odlučuju mišljenje predsednika.

Kad su na dnevnom redu izmene pravila ili razdruženje zadruge, treba da su zastupane najmanje $\frac{2}{3}$ svih glasova te imajući da glasuju za predlog najmanje $\frac{3}{4}$ zastupanih glasova, u protivnom pak odluka ne važi. Za slučaj, da kod prve gl. skupštine nisu bile zastupane $\frac{2}{3}$ svih glasova, vrši se u toku 14 dana druga gl. skupština, čija odluka važi u svakom slučaju. Gl. skupštini predsedeva načelnik ili njegov zastupnik, ljanji.

odnosno predsednik nadzorstva, kad je gl. skupština sazvalo nadzorstvo. Glavna skupština može da izabere za predsednika bilo kojeg člana.

Glasa se na način, kako to naredi predsednik odnosno većina prisutnih. Svaki član može na gl. skupštini staviti predloge, koji nisu na dnevnem redu. Ovi predlozi dodaju na pretres tek na idočoj gl. skupštini.

Za svaku gl. skupštini sastavlja se zapisnik, kojeg potpiše predsednik, zapisnikar i još 2 prisutna člana.

Razdruženje zadruge.

§ 23.

Zadruga se razdruži:

1. po odluci glavne skupštine,
2. kad se otvori preko imetka zadruge konkurs i

3. po naredjenju upravne vlasti (§§. 36 i 37 zak. od 9. aprila 1873 god. drž. zak. br. 70).

Za slučaj razdruženja pripada sva imovina zasebnom odboru, kojeg izabere gl. skupština. Ovaj odbor čuva imovinu 5 godina, pa ako se u tom roku ne osnuje jednaka zadruga, tada se sav imetak raspodeli među opštinske siromake.

§ 24.

U svrhu revizije u smislu zakona od 10. juna 1903 drž. zak. br. 133 i u svrhu finansijskog izjednačenja pristupa zadruga kao članica Saveza slovenačkih zadruga u Ljubljani.

Odluka o razgraničenju izmedju sapundžinskog zanata i mesarsko-kobasičarskog zanata

Pod III. br. 9708 Min. trg. i industrije donelo je sledeću odluku:

Udruženje za grad Beograd i srez vratarci — Sekcija sapundžinskih i dr. majstora putem Zanatske komore u Beogradu i Savez fabrika sapuna iz Beograda čine predlog za razgraničenje rada izmedju izradivača sapuna bilo zanatskim ali industrijskim putem i mesara i kobasičara, pošto poslednji izraduju sapun.

Komesar trgovine i industrije, pod svojim br. 13009 od 28. jula ove godine izdao je na osnovu § 136 Zakona o radnjama naredjenje, da mesari ne mogu proizvoditi sapun, sa motivacijom da izrada sapuna po propisu § 23 tač. 69 Zak. o radnjama spada u delokrug rada sapundžinskog zanata.

Ovo naredjenje komesara stavljen je van snage rešenjem Gospodina Ministra trgovine i industrije II. br. 23.545 od 7. jula 1934. g. sa motivacijom da za donošenje odluke u smislu § 136 Zakona o radnjama na području uprave grada Beograda nadležan je jedino Ministar trgovine i industrije. Istim rešenjem gospodina Ministra određeno je izvršenje pismene ankete u cilju ustavljavanja granica prava rada mesara s im, da donošenje konačne odluke mesaru, po dosadanju običaju izradjivati pun iz mesnih otpadaka svoje radnje i to prostije vrste sapuna.

I vezi navedenog rešavanja izvešteno je intrane Ministarstva ankentiranje pismenom putem kod zanatskih i industrijskih mesta i prema prijavljenim podatcima Osijeku su Zanatskih komora u Zagrebu, Sarajevu i Banja Luci, da su mesari tamo imali pravo izrade sapuna od otpadaka proizvoda svoje radnje i to samo u vidu grubog sapuna i da bi im trebalo priznat da nužnu dopunu ovo i po dosadanju trebama Zakona o radnjama. In-

dustrijska komora iz Beograda podnosi iscrpan referat po celom pitanju u kome ukazuje na činjenicu, da su mesari u pojedinim krajevima imali pravo izradjivanja grubog sapuna ali da ovo nebi trebalo više dopustiti iz higijenskih i fiskalnih razloga. Zajednička komora iz Ljubljane ukazuje na činjenicu, da mesari na njihovom području nisu imali po ranijim zakonima i da nema mesta po sadanjim zakonima da im se ovo omogući.

Udruženje mesara i kobasičara iz Beograda u svojoj motivisanoj prestavci navodi, da su mesari na području važenja Zanata o radnjama iz 1910. god. uvek kuvali sapun iz mesnih otpadaka proizvoda svoje radnje, koji je poznat pod nazivom »mesarski sapun«. — Ono moli, da se izrada sapuna iz otpadaka mesnih proizvoda u mesarsko - kobasičarskim radnjama prizna kao stečeno pravo. Uzimajući u obzir sve navedeno, kao i potrebu, da se ovo pitanje reši, to na osnovu odredaba §§ 136 stav. 2 i 419, a u vezi §§ 23 i 137 Zakona o radnjama donosim ovu

ODLUKU:

o razgraničenju rada u mesarsko - kobasičarskom i sapundžinskom zanatu kao i industrijskoj izradi sapuna na sledeći način:

1. U delokrug rada sapundžinskog zanata (industrije) spada: izrada svih vrsta sapuna u neograničenoj količini;

2. U delokrug rada mesara i kobasičara spada izrada proizvoda mesarsko - kobasičarske struke, s tim, da od mesnih otpadaka proizvoda svoje sopstvene radnje mogu kuvati običan grubi (mesarski) sapun.

Mesari i kobasičari su dužni, da masne odpatke sopstvene radnje namenjene kuvanju sapuna pribiraju odvojeno i udaljeno od

svojih mesarskih proizvoda namenjenih za ljudsku ishranu. Sapun se ne sme kuvati u sudovima u kojima se topi mast pri pripremanju bilo koje namirnice za ljudsku prehranu. Zabranjeno je mesarima i kobasičarima kupovanje masnih otpadaka od drugih radnja ili bilo koje druge strane u cilju kuvanja sapuna. Mesarski sapun ne može biti predmet učešća na javnim nabavkama, koje se vrše putem licitacije.

Pravo izrade sapuna mesara i kobasičara ima se smatrati stečenim pravom.

Ovu odluku dostaviti radi izvršenja Upravi grada Beograda — Odelenje za radnje u Beogradu, Odelenju gradskog poglavarsvta u Zemunu i gradskom poglavarstvu u Pančevu, a Zanatskoj Komori u Beogradu radi znanja. —

Hladionice

Svim vlastnicima hladionica na znanje. Kako se približuje vreme generalnoj reviziji hladionica, zato ovom prilikom upozoravamo sve vlastnike hladionica na sledeće:

Hladionica mora u svakom pogledu da služi svojoj svrsi pa zato je potrebno, da je potpuno ispravna. Svaka hladionica treba da se podvrgne nakon izvesnog vremena generalnoj reviziji, kako bi se moglo ustanoviti sve njezine mane i neispravnosti te nači načina, da se nadjene neispravnosti otklove. Naravski, da ovaj posao t. j. reviziju i opravku hladionice ne može da obavi sa uspehom kojekakav bravari ili kovač, nego treba taj posao povjeriti specijalnim poduzećima, koja raspolažu sa potrebnim stručnjacima i koja jedina su sposobna, da ovaj posao obave besprikorno i sa garancijom za uspješan i pravilan rad odnosno svrhu hladionice. Pored toga kad se poveri pregled i opravka ovakvom poduzećima, dodje ovo i jeftinije, nego kad se poveri ovaj posao bilo kojem nestručnjaku. Iz tog razloga najtoplje preporučamo svima, koji žele, da budu njihove hladionice zaista služile svojoj svrsi t. j. da budu potpuno ispravne, čiste i bez svakih mana, neka se obrate na naše specijalno poduzeće za mesarske potrebštine »GRUDNIK« d. z. o. z. Ljubljana - Dravlje 103. —

UPRAVA.

Knjige

Stručna knjiga za mesarski, kobasičarski i srodnji zanat. — Preporučamo svim gg. mesarima i kobasičarima, koji još nisu nabavili ovu, po sav mesarski, kobasičarski i srodnji stalež prepotrebnu knjigu, da istu što prije nabave, pošto je zaliha knjige vrlo malena.

U svom stručnom štivu knjiga je vrlo bogata te sadrži između ostalog još 281 mesarsko-kobasičarskih recepta.

Sadržaj.

Odelenje stoke, Stručni deo za mesarsko-kobasičarski zanat, Mesarski i kobasičarski pribor, Recepti.

Pošto smo cijenu knjizi vrlo snizili, to je u interesu svakog mesara i kobasičara, da istu što prije poruči za svoju ličnu upotrebu.

Pored toga preporučamo i svim mesarskim i kobasičarskim pomoćnicima, da ovu neophodno potrebnu knjigu nabave, pošto će im ista vrlo dobro poslužiti prilikom polaganja ispita te će im biti u svakom momentu i u svim prilikama najbolji savjetnik. —

Cijena knjizi je Din 66. — po komadu, te istu šaljemo franko, pošta naručnika. —

Poručbine slati na »Upravu M. L.« — Ljubljana - Dravlje 103.

Uprava.

• Dne 13. i 14. listopada o. g. održavat će se I. vučenje novog 33. kola drž. r. lutrije, koje i ovaj puta sadržaje za današnje prilike upravo ogroman broj zgoditaka od ukupno 64 MILJUNA i 320.000.— DINARĀ. Ovom zgodom upozoravamo naše cij. čitatce na prilog poznate glavne kolekture drž. raz. lutrije A. Rein i drug. Zagreb, Gajeva ulica 3 i Ilica 15 koji prileži cijeloj našoj današnjoj nakladi. Dugogodišnji uzoran i nadsve korekstan i solidan rad ove kolekture toliko je poznat čitavoj našoj javnosti, da ju i mi sa naše strane možemo našim čitacima preporučiti.

SEJMI

Sajam stoke i svinja u Ptiju. — Dogon na sajam stoke u Ptiju je iznosio 85 volova, 349 krava, 21 bik, 47 junica, 91 tele, 24 konja, 78 kobila i 14 ždrebadi. Od tega su prodana 34 vola, po 3.50 — 4 din po kg, 126 krava po 1.50 — 3.25, 16 bikova po 3 — 3.75 din, 11 junica po 2.50 — 3.50 din,

42 teški po 3 — 4 din. Konji i kobile su trgovani od 450 — 3.500 din, ždrebadi po 950 — 1.500 din. — Na svinjski sajam je dognana 401 svinja, od toga je prodano 83 komada. Cijene su bile ove: Prašići od 6 — 12 sedmica 80 — 150 din, mesnate svinje 6.50 — 7 din, tovljene 6.50 — 7 din, po kilogramu. —

Bečko tržište stokom. Dogon na bečko tržište stokom iznosio je 1641 kom. goveda i to: 839 kom, tovljenih i 802 kom. mršavih. Od ovoga bilo je iz Austrije 1168, iz Mađarske 163, iz Jugoslavije 96, iz Rumunjske 196, iz Poljske 18. Notiraju (u šilingima po kilogramu žive vase): volovi ekstremni 1.45 do 1.60, la 1.30 do 1.45. Ila 1.17 do 1.28, IIIa 1.05 do 1.15, bikovi 0.90 dol. 15, krave 0.95 do 1.20, maršava stoka 0.73 do 0.88. Bikovi i mršava stoka su bili za 2 groša jeftiniji, ostalo nepromjenjeno. Promet se razvijao mirno.

Bečko tržište svinjama. Dogon na bečko tržište svinjama je iznosio 11.098 kom. svinja i to 5033 kom. mesnatih i 6063 kom. tovljenih. Od ovoga bilo je iz Austrije 2196, iz

Mađarske 2137, iz Rumunjske 1825, iz Jugoslavije 2148, iz Poljske 2630, iz Danske 160. Notiraju (u šilingima po kilogramu žive vase): prima teške mangulice (mađarske) 1.52 do 1.58, seljačje jugoslavenske 1.50 do 1.60, stare jugoslavenske 1.40 do 1.47, banatske 1.65 do 1.72, engleske križane 1.53 do 1.58, srpske 1.52 do 1.54, mesnate (austrijske) 1.46 do 1.92, mesnate (poljske teške) 1.46 do 1.65, mesnate (poljske lakše) 1.46 do 1.75. Mesnate svinje (austrijske) do 3 groša bolje, mesnate poljske lakše roba do 5 gr. bolja, ostale sve vrste nepromjenjene. Promet je bio živahan.

—//—

Sumnjivi putnici. U poslednje vreme pojavili su se brojni sumnjivi agenti, koji su se specijalizirali za posjet naročito mesara sa namerom, da kod ovih zarade u obliku kapare, koju u velike traže i primaju od ovih na račun poručene robe. Napominjem, da dobavljač u ovakvima slučajevima nije dužan poručbu efektirati pa s toga upozoravamo sve da ne sklapaju sa ovakvima agentima nikakvih poručaba.

UPRAVA

P. N. mesari — kobasičari

Svima, koji se interesujete za nabavu automatske hladionice, odnosno, koji želite da nabavite u doglednom vremenu do iduće sezone automatsku hladionu izvolite dole otštampanu UPITNU LISTINU tačno is-

puniti, otseći te poslati na adresu: »Mesarske potrepštine«, St. Vid n. Ljubljano.

Svaki koji će poslati upitnu listinu, dobit će blagovremeno pismenu ponudu. Ove naše ponude bit će potpune te će se moći svatko na iste osloniti te pouzdati. Osobito apeliramo na interesente, koji posjeduju

kakvo imanje jer reflektanti, koji žele mala platežne uslove, neka izvole ovo javiti. Konačno napominjemo, da smo u stanju da dobavimo u najkratče vreme najbolje hladione strojeve i to po beskonkurenčnim cenama.

—//—

Šaljem ispunjenu upitnu listinu, te Vas molim, da mi na osnovi donjih podataka stavite svoju najnižu ponudu za napravu hladione.

Upitna listina.

Kako velikih?	širina	visina	dužina	Mere u metrima!
Imate li već potrebne prostorije, ili treba, da se tek naprave? U prizemlju — u podzemlju?				
Od kakvog materijala je patos	stene			strop
Koliko i koju robu hoćete hladiti?				
Želite li proizvadzati veštački led i koliko dnevno?				
Raspolažete li već sa pogonskom snagom?				
Kakvu si želite nabaviti?				
Kakva je struja kod Vas?				
Do kada želite imati hladionicu već u obratu?				
Hoćete li hladionu platiti odmah ili na odplatu?				
Dali se interesujete ozbiljno, te je li je posjet našeg stručnog inženera ili zastupnika potreban?				
Ovaj posjet je potpunoma besplatan i za interesenta neobavezan. Tako su i svi naši proračuni besplatni!				
Koji od Vaših drugova se još interesuje za nabavu hladione? Njihov naslov:				
Koje su Vaše naročite želje?				
Tačna adresa (štambilj) odpošiljača:				
Ime i prezime	Mesto			
Ulica	broj	banovina		